

Editorial

Zdravíme naposledy v tomto roce všechny naše příznivce a čtenáře. Děkujeme za příspěvky, které jste nám letos zaslali a těšíme se na další příspěvky v roce s dvojkami na začátku i na konci – příspěvky do druhého ročníku Zpravodaje.

Věříme, že si v předvánočním čase najdete ještě chvíli na čtení Zpravodaje - a pokud ve čtení o Montessori chcete pokračovat, máme pro vás čtenářský dárek. Na knihkupeckých pultech se právě objevuje české vydání knihy Marie Montessori „Od dětství k dospívání“. (Ale nemusíte stát frontu v knihkupectví - knihy jsou pro vás připraveny pohodlně také v našem metodickém centru.)

Za celý tým Montessori Zpravodaje Vám přejeme to nejhezčí prožití vánočních svátků s radostí v očích Vašich dětí a do nového roku 2012 naplněná přání,

pohodu, lásku a usměvavé štěstí ve Vašem

Informace ze Společnosti

Seminář Kosmické výchovy říjen 2011

Na konci října proběhl seminář Kosmické výchovy s paní Imtraud Völkel. Účastníci semináře dostali další praktické náměty na aktivity, které patří do programu Montessori třídy ZŠ. Seminář navazoval na červnové příběhy, aktivity a teoretickou část k principům práce s dětmi na 1. stupni ZŠ a paní Imtraud představila další příběhy s dalšími náměty k činnostem a práci s pomůckami.

Ve druhé úrovni vzdělávání podle vývojových období Montessori teorie, potřebují děti v období od 6ti do 12 let jiný přístup a metody práce, než byly stěžejní pro období předškolního věku. Program Kosmická výchova je určen, také jako termín se používá, pro práci s dětmi 6 – 12 let - nepatří do předškolního vzdělávání – ale materiály a pomůcky geniálně navazují na pomůcky a postupy pro tematická rozšíření v oblastech přírodovědy, zoologie a biologie z mateřské školy; pro učitele na 1. stupni ZŠ je tedy rozhodně přínosné se s pomůckami a postupy práce pro MŠ také seznámit.

Učitele, kteří byli na semináři Kosmické výchovy již vloni nebo letos v červnu a říjnu, určitě teď polévá horko – protože mají před sebou ten zdánlivě jednoduchý plán, ale také množství materiálů, které viděli na semináři, a potřebují si ho vyrobit; představují si také neuvěřitelnou spleť dalších témat, která se mohou z ústředních příběhů odvíjet a na které bude potřeba také další materiál – zajímavé pokusy, stovky kartiček s obrázky a správnými vědeckými definicemi (jsme ve škole), časové přímký, modely, mapy, schémata a grafy k vlastním sestavení dětí, krabice se sadami historických vynálezů...

A pak také desítky otázek:

1. jak připravit materiály, aby podněcovaly lidskou přirozenost dítěte k objevování, k nalézání řádu a k orientaci, k manipulaci a k opakování přesných pohybů, obsahovaly kontrolu chyb, vedly dítě k dosažení dokonalosti a uspokojily zájem o k objevování abstraktního
2. kde brát čas pro přípravu všech materiálů, jak je archivovat
3. jak si předávat informace a materiály se svými kolegy
4. jak si zaznamenat, jaké informace a dovednosti si děti při individuální práci už osvojily a jak kvalitně
5. jak odpovídat rodičům na jejich obavy k tomu, zda

děti pro paní učitelku na 2. stupni budou umět informace z přírodopisu, zeměpisu a vlastivědy

6. jak si budou děti plánovat svoji práci, aby vybraná témata dokončili
7. jak připravit prezentace individuálních projektů, aby a z nich těžily také ostatní děti
8. jak zajistit, aby se děti orientovaly v základním učivu základní školy - tak trochu je směřovat k OVO RVP ZV, ale nehasit jejich světýlka v očích
9. jak zajistit, aby při práci v týmech opravdu probíhala týmová spolupráce
10. jak propojit s informačními tématy také hudbu, pohyb, výtvarný projev
- 11 až možná 100 dalších...

Ale na druhou stranu se kolegyně učitelky (většinou) i kolegové učitelé (řidčeji) jistě tetelí blahem, kolik toho ještě mohou vymyslet, jaké aktivity a nápady mohou využít, jak je dobře, že je zakázána omezenost učebnic a pracovních sešitů a že konečně mohou naplno využít svoji pedagogickou kreativitu a všechny nápady z absolvovaných seminářů DVPP a základního kurzu RWCT, a úžasně propojit tělocvik, výtvarku, hudebku třeba s vývojem písma ve starověku!

Pokud byste si chtěli přiblížit obsah a pojetí Kosmické výchovy, nabízíme video záznam a fotografie z obou seminářů Kosmické výchovy (k zakoupení v metodickém centru Spo-Mo v Praze; červnový seminář je k dispozici, říjnový bude v novém roce).

Pokud máte také již vlastní pedagogické zkušenosti, uvítáme ve Zpravodaji či jinak vaše náměty, předání zkušeností, ukázky vašich pomůcek a materiálů....

Zvláštní poděkování

Děkujeme vedení Základní školy Meteorologická, Praha 4 a panu řediteli Zdeňku Běleckému za podporu pro práci metodického centra Společnosti Montessori. Děkujeme také manželům Wintrovým za zajištění technického zázemí při organizaci akcí.

Za celý tým Společnosti Montessori přejeme Vše nejlepší do nového roku!

Nabídka vzdělávání 2012

Společnost Montessori plánované akce na rok 2012

- 22. Kurz Montessori pedagogiky

Termín: leden 2012

Kapacita: obsazen

pedagogika pro výchovu, vzdělávání a práci s dětmi ve věku 3 – 6 let;

- 23. Kurz Montessori pedagogiky

Termín: květen 2012

Kapacita: volná místa

pedagogika pro výchovu, vzdělávání a práci s dětmi ve věku 3 – 6 let;

- 24. Kurz Montessori pedagogiky

Termín: srpen 2012

Kapacita: volná místa

pedagogika pro výchovu, vzdělávání a práci s dětmi ve věku 6 - 12let;

- Tematický seminář Hudba v Montessori

Termín: 10. - 11. března

- Informační kurz

Termín: jaro 2012 - duben, květen

- Montessori kurz pro pedagogy školních družin

Termín: 1. - 5. listopadu Praha

- Dvoudenní semináře pro pedagogy v Projektu 2. stupeň

Termín: 31.ledna a 1.února

Principy práce v ZŠ Montessori

Montessori ve výukových předmětech na ZŠ:

matematika 18. - 19. 2. 2012 Kladno

geometrie 6. - 7. 2. 2012 Praha

český jazyk 3. - 4. 4. 2012 Praha

kosmická výchova 11. - 12. 5. Kladno

K prodeji v metodickém centru:

- Video a fotografie ze seminářů Kosmická výchova pro ZŠ (1. díl 250,-, 2.díl – připravuje se)
- Publikace český překlad M. Montessori: Od dětství k dospívání, naklad. Triton 2011 (130,-)
- Další publikace k Montessori pedagogice

Projekt "Šance pro vaše dítě"

Představení projektu „Šance pro vaše dítě“

V sobotu 19.11. proběhlo v našem metodickém centru celodenní představení projektu „Šance pro vaše dítě - příprava dětí na školu s využitím Montessori metodiky“. Očekávali jsme asi 50 zájemců – ale účast byla přímo zatěžkávací zkouškou na naše prostory – do učebny se vešlo na 75 účastníků.

Mezi účastníky byli už zkušené Montessori průvodkyně (muže jsme zaregistrovali asi jednoho, kromě pana fotografa); ale také kolegyně z různých center a škol, které přijely pro informace k principům a způsobům práce Montessori pedagogiky téměř z celé republiky „od Přerova po jižní Čechy“.

Představili jsme Montessori principy práce s dětmi v předškolním věku; přípravu a průběh projektu, obsah metodiky pro práci v projektu; principy práce, které v omezené době schůzek s dětmi a rodiči můžeme pro program práce s dětmi využít. Přínos programu pro děti, rodiče a také lektorky představila lektorka z pardubického pilotního centra MŠ Klubičko. S finanční podporou z projektu ověřuje program s dětmi a rodiči 8 pilotních center. Velký zájem byl o ukázkou materiálů a pomůcek, připravili jsme metodickou řadu pro přípravu dětí na čtení a psaní a sled materiálů od přípravy se smyslovými pomůckami... až k mapě Evropy.

Děkujeme všem účastníkům za zájem o způsob práce s dětmi podle Montessori, za mnoho otázek v závěru semináře a vyplněné dotazníky zpětné vazby. Těšíme se na viděnou na dalších seminářích v budoucnu.

Tým projektu Šance pro vaše dítě

Prodejní výstava montessori pomůcek

V listopadu 2011 se pod záštitou Společnosti Montessori uskutečnila první Prodejní výstava cenově dostupných Montessori pomůcek. Výstava byla úspěšná nejen pro zkoumání a nakupování pomůcek, ale stala se také místem setkání a sdílení příznivců metody Montessori. Návštěvníci přijeli do výstavních prostor v tělocvičnách ZŠ Meteorologická Praha 4 z různých českých krajů. Děkujeme organizátorkám za dobrý nápad a jeho realizaci a – těšíme se na další v příštím roce! Reportáž z pera jedné z organizátorek vám nabízejme k přečtení...

Jak se zrodila Prodejní výstava cenově dostupných Montessori pomůcek, didaktických hraček a přírodních výtvarných potřeb - očima pozorovatele:

„Mám si koupit hnědé schody za 1600,- nebo za 600,- Kč?“ Vybafla na mne kamarádka do telefonu. Orosilo se mi čelo. Nejsm ani truhlář, ani prodejce, ani pedagog. Jsem jenom jedna z maminek nadšených do Montessori pedagogiky. „Má smysl mít válečky z lipového nebo z bukového dřeva?“, obrátila se na mne jiná kamarádka nechápavě. Zanedlouho nás na kurzu Montessori metody leželo několik na koberci: porovnávala se kvalita růžových věží od různých výrobců ...

A pak mi v polovině září zazvonil mobil. Volá Kamila. „Přišla jsem na to, že asi uspořádám výstavu“, pronesla zamysleně. Byla jednou z těch, které se mnou tehdy na koberci poměřovaly růžovou věž. „První prodejní výstavu Montessori pomůcek.“ Nápad se to zdál úžasný. A pěkně odvážný. Určitě to nebude jen tak. Ale ona vypadala nad věcí. Vypadalo to, jako by se jí vše snadno sbíhalo pod rukama. Našel se vstřícný pan ředitel ZŠ Meteorologická, který poskytl potřebné prostory a zájem. Všichni oslovení prodejci Montessori pomůcek projekt uvítali (... když budu předbíhat, nakonec bylo nutné vzhledem k omezenému prostoru dokonce některé zájemce z řad vystavovatelů odmítnout). Příprava prostor, stoly, dovoz koberců, polic, zajištění náveků, listků, dotazníků, hlídání, bazárek, ukázkou domácích pomůcek ... Organizační mailly s takovými slovy začaly chodit nejen mně, ale ještě dalším spřízněným duším. Kamila mi připadala jako dirigent, který vždycky ví, která nota bude následovat. Dva dny před výstavou došlo k něčemu nečekanému. Naši těhotnou organizátorku upoutaly zdravotní potíže na nemocniční lůžko. Umíte si představit orchestr bez dirigenta? Jakýpak orchestr, nás bylo jen pár. Ale to stačilo. Nakonec, s nasazením všech těch úžasných lidí kolem, snad ani nic jiného než úspěch nemohl přijít.

Začátky našeho tak náhle semknutého „realizačního týmu“ byly možná nejisté.

Vždyť záhy se do výstavních prostor začaly hrnout proudy lidí s krabicemi, s dětmi, s otázkami. Všichni, zdálo se, ve slavnostní, či naopak v pracovní náladě. Přišli rodiče s dětmi, pedagogové různých předškolních a školních zařízení i studenti Montessori diplomových kursů. Bylo třeba řešit mnoho drobných i složitějších záležitostí. Ale zavalení prací jsme nebyli sami. Také vystavovatelé nestačili vybalovat, vysvětlovat, předvádět, ba co víc, prodávat. Moje snaha promluvit s některými z třinácti vystavovatelů se míjela účinkem. Ti, se kterými

jsem stihla mluvit, byli zaskočeni takovým zájmem i množstvím návštěvníků. Vysoká účast nás mile překvapila. Naše práce měla smysl. V prostorách tělocvičny probíhaly živé rozhovory nad pomůckami a didaktickými hračkami. Ozýval se tu dětský smích, jak z prostoru pro hlídání nejmenších, tak i všude kolem. Rozzářené oči tu měly nejen děti, ale i mnozí dospělí. Nejčastější stesk byl nad vytižeností vystavovatelů a tedy malého prostoru pro otázky. Mne samotnou překvapila účast rodičů, kteří vlastně Montessori metodu příliš neznají, ale chtějí didaktické hračky pro své děti. Bylo evidentní, že by uvítali možnost širší konzultace.

Ukázalo se, že z výstavy odcházeli jedni spokojeni, jiní zklamáni. Jelikož účast předčila očekávání prodejců, na některé zákazníky se některé pomůcky zkrátka nedostaly. Když jsem později viděla výsledky dotazníků, obrázek se pěkně ucelil. Celé třetiny respondentů připadalo, že vystavovatelů bylo málo. Nápad na rozšíření výstavy pro příští roky jsou konkrétní a smysluplné. Zpětná vazba je v souhrnu velmi pozitivní.

Odpoledne výstavního dne jsem předala veslo kolegyním a vrátila se k rodině. V hlavě mi ještě vířily myšlenky, když jsem svým dětem předávala drobné dárky z výstavy.

Na tomto prostoru nelze jmenovitě vyjádřit dík všem, kteří by si jej zasloužili. Samozřejmě by se výstava neuskutečnila bez pevného základu. Byli však pomocníci, kteří jako přítel na telefonu přispěli tam, kde bylo třeba. A další, kteří přišli, tiše odvedli dohodnutou práci a šli si po svých. Také bez nich by mnohé bylo o trochu složitější. Proto si myslím, že první Prodejní výstava Montessori pomůcek byla akce pro lidi a celá také o lidech. A o čem jiném má být Montessori pedagogika, když ne o člověku. Víím, že nejsem jediná, kdo s napětím očekává další ročníky.

A ještě jedna dobrá zpráva na závěr. Během výstavy jsme na světě přivítali malíčké novorozence - od Kamily mi přišla stručná sms o narození syna: „Jonáš, 1250g, ok. Nevolat.“

Za přípravný tým vyprávěla
Zuzana Jelínková

Další plánované vzdělávání a akce:

- Kurz náboženské a duchovní výchovy se zahraničním lektorem (spolupráce na organizaci)
- Dvoudenní seminář k pohybové výchově Montessori
- Seminář pro rodiče Montessori doma
- 2. výstava pomůcek a materiálů ve spolupráci (spolupráce na organizaci)
- Účast na evropské konferenci v Římě 26.-28. 10. 2012
- Čtvrtletní setkání lektorů
- Pokračování projektu Šance v pilotních centrech a dalších výstupech
- Zajišťování seminářů na klíč podle objednávek organizací
- Spolupráce s Projektem 2. stupeň ZŠ Montessori
- Na rok 2013: kurz pro rodiče dětí ve věku 3 – 6 let; 21 dnů

Semináře na klíč

SEMINÁŘE Společnosti Montessori NA KLÍČ v celé ČR

V září proběhl v obci Zichovec (středočeský kraj u Slaného) tříhodinový informativní „seminář na klíč“ nazvaný: „Seznámení s Montessori aneb přirozená výchova pro vaše dítě“.

Cílem přednášky bylo podpořit záměr ke vzniku předškolního zařízení s Montessori programem. Lektorka Michaela Wilhelmová obeznámila posluchače se základními principy a pojmy Montessori pedagogiky a s životem a dílem její zakladatelky italské lékařky a pedagožky Marie Montessori. Na závěr byl nezbytný prostor pro dotazy.

Semináře se zúčastnili lidé z obce, také zastupitelé a pan starosta se svojí manželkou. Ohlasy na přednášku byly velmi pozitivní. Organizátorka semináře Mgr. Dita Břečková říká: „Přednáška se moc líbila, pan starosta chce podpořit projekt Montessori vzdělávání a vítal by takové zařízení v obci, počítáme tedy, že v r. 2013 bychom mohli Montessori školku otevřít.“

Výzva k zaslání informací

Výzva k zaslání informací o 1.třídách ZŠ Montessori

V lednu 2012 se některá centra a mateřské školy chystají na premiérové zápisy do úplně nových 1.tříd, ve kterých budou školáci od září 2012 pracovat podle ŠVP s využitím pedagogiky a principů Montessori.

Nabízíme – dejte nám vědět, informace o zápisu do 1. tříd Montessori uvedeme v dalším čísle Zpravodaje. Rádi uvedeme informace o zápisech ze škol, kde již má 1. stupeň Montessori tradici.

Informace o zápisu do 1.tříd zasílejte na adresu:

hana.gabrielova@montessoricr.cz

Montessori pedagogika na akademické půdě v Liberci

MODERNÍ UČITEL

PEDAGOGICKÉ KURZY PRO UČITELE ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL LIBERECKÉHO KRAJE

Začátkem prosince 2011 jsme měli možnost prezentovat **Montessori praxi, vzdělávání pedagogů a práci Společnosti Montessori** účastníkům 2. konference projektu ESF Moderní učitel s názvem **Současné alternativy v českém školství – školská praxe, institucionální vedení a další vzdělávání pedagogických pracovníků – na Technické univerzitě v Liberci.**

Úvodní referáty: profesor Karel Rýdl: Role a funkce alternativ v současném vzdělávání; děkan PF Tomáš Kasper: Od reformně-pedagogického hnutí k alternativnímu školství: možnosti, zkušenosti, výzvy.

Blok Montessori pedagogiky: Vlasta Hillebrandová: Montessori pedagogika v předprimárním vzdělávání; Jana Duňková a Jan Prašivka: Primární stupeň s Montessori pedagogikou; Kamila Randáková: Montessori pedagogika v ČR a v evropském kontextu; informace a film o projektu Šance pro naše dítě.

Součástí konference byl dále blok o Waldorfské koncepci a vstup o Daltonském plánu.

Montessori pedagogika není na akademické půdě
Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické
žádná novinka – již delší dobu zajišťuje pravidelnou

spolupráci mezi studenty VŠ a prostředím MŠ paní ředitelka Montessori MŠ v Jablonci nad Nisou Vlasta Hillebrandová. V současné době jsou informace o pedagogice Montessori naplní povinně volitelného předmětu, zakončeného zápočtem v indexu. Pro zápočet je třeba, aby student pedagogické fakulty absolvoval teoretický blok, který v současné době vede profesorka Dana Kasperová; dále seminář s náslechem v mateřské škole s Vlastou Hillebrandovou. Může si vybrat jeden z principů, který pozoruje při práci dětí v průběhu dne v MŠ i ZŠ Montessori v Jablonci, zpracuje na toto téma písemnou práci a obhájí ji v odborné rozpravě. Čtyřletá spolupráce již přinesla ovoce v podobě několika studentů, kteří se pedagogikou Montessori začali zabývat hlouběji.

Připravila: **Kamila Randáková**

Okénko teorie

Druhá úroveň vzdělávání – kosmická výchova

Obsah a organizační formy práce v Kosmické výchově odpovídají „psychologické charakteristice“ mladších školáků. Zájmu školáků o nové informace, vědu, o celistvé informace zasazené do souvislosti – už nebude stačit otázka „Co to je?“ s odpovědí na pojmenování. Ale svými Proč? Kdy? Kde? Jak? se začnou ptát opravdu po příčinách. Schopnost logického myšlení umožňuje zařazovat skutečnosti a myšlenky do vzájemných vztahů – srovnávat, vyvozovat závěry a přicházet na nová řešení. Po předchozím období skutečného světa s praktickým životem a smyslovými zkušenostmi přichází nejsilnější schopnost tohoto období – síla představitivosti. Teď nastává období pohádek, pověstí, mýtů, bajek. Přemýšlení o tom, co je dobro a co zlo, zájem o morálku znamená porovnávat, co je spravedlivé a kriticky posuzovat také kolektivní pravidla. Nový vnitřní plán je chovat se jako společenská bytost – naučit se spolupracovat, pracovat v týmu, ale také hledat autority a hrdiny.

Obsah programu Kosmická výchova je připraven tak, aby uspokojoval nové úkoly a zaměření dítěte a také přinášel informace o celé lidské existenci v kosmických souvislostech. Kromě polic s připravenými pomůckami a materiály k jednotlivým tématům jsou připraveny Velké příběhy, které předkládají přímo makro témata – vznik Vesmíru a Země, vznik a vývoj života na Zemi, lidskou historii, dovednost lidí počítat a psát. Pět příběhů, které pracují s fantazií a představitivostí dítěte, přinášejí informace, vybízejí k dalšímu hledání a bádání po skutečných vědeckých poznatcích a ukazují je ve vzájemných souvislostech. S dalšími příběhy k úvodu témat o lidském těle, říši rostlin, geometrii, čtení a slovním rozboru a příběhu o tom, jak člověk ovlivněním přirozené rovnováhy v přírodě sám sobě připraví nebezpečné prostředí, příběhu o historii metru ... pokrývá plán Kosmické výchovy RVP pro ZV k oboru Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, průřezová témata, ale také informace pro matematiku, jazykovou výchovu...

Vlastně je to docela jednoduché – vše pěkně navazuje, je dobře připraveno. Nejdříve celkový přehled pro východisko z celku ve formě příběhu. Zvýraznění klíčového učiva - v připravených materiálech a pomůckách; možnosti vlastního výběru dětí - zkoumání jednotlivých témat a hledání odpovědí na otázky, porovnávání informací z různých zdrojů. Prezentací individuálních projektů dětí se nové informace propojí do východního celku a příští rok se pro mladší spolužáky příběh zopakuje a malé vědce možná zaujmou další otázky a témata, kterým se budou věnovat – ale s již o rok vyspělejšími dovednostmi...

Tak vzhůru do vesmíru – Kosmos čeká na objevování malými vědci s planoucími hvězdičkami v očích... a zpátky na Zem...

Zdroje:

Lillard, P. P.: Montessori Today, New York: Schocken Books, 1996 semináře Kosmická výchova – Společnost Montessori 2010, 2011

Připravila: **Kamila Randáková**

Nabídky / poptávky práce

● **Hledáme učitele do rodinné Montessori miniškoly pro děti od 18 měsíců v Pze na Bohdalci.**

Od 1/2012 otevíráme miniškolu na 2 dopol. v týdnu. Požadujeme: • zkušenosti s vedením batolat nebo předškolních dětí a zájem o montess. pedagogiku. CV s motivačním dopisem zasílejte na email

michaela.ehrenberger@gmail.com,
www.montessori-skolka-praha.cz

● **Montessori centrum Mozaika hledá učitele.**

Hlavní náplní práce je výchova a vzdělávání předškolních a školních dětí od 3 do 6, respektive 8 let. UČITEL/KA MŠ Kvalifikace: Pedagogické vzdělání pro práci s dětmi od 3 let. Kurz Montessori pedagogiky. MontessoriMozaika@gmail.com Více informací o zařízení na www.MontessoriMozaika.cz

● **Montessori RC Ovečka v Kolíně hledá člověka na vedení rodinného centra v Montessori duchu a lektorování programů s montessori metodou.**

Podmínkou je vstřícnost, ochota, milé, klidné a trpělivé vystupování jak k dětem, tak i k dospělým. Kontakt – oveckakolin@seznam.cz.

● **Soukromá školička Srdíčko Kněževés u Prahy nabízí volnou pozici učitele v soukromé MŠ.**

Nástup od ledna 2012, na dohodu - zkrácený úvazek cca 20hodin/3dny týdně, od března 2012 na pracovní smlouvu - na každý den. Nabízíme klidné prostředí, vstřícné jednání. Zuzana.vojirova@seznam.cz

● **Hledáme učitele/lku, družináře/ku pro Montessori ZŠ.**

Na Praze 4. Požadujeme resp.přístup k dětem, znalost montess.pedagogiky. Pedagog. vzdělání výhodou. Strukturovaný životopis a motivační dopis zasílejte na email: eva@4medvedi.cz

● **Hledáme učitele/lku do soukromé MŠ pracující metodou Montessori,**

která bude otevřena ve školním roce 2012/2013. Možnost nástupu na HPP od 1.9. 2012. Nabízíme zajímavou práci a dobré placené podmínky. Školka se bude nacházet v klidné lokalitě Prahy 9, vedle lesa. Emailová adresa: irinar@email.cz

Zaujalo nás - podporujeme - doporučujeme

● Pokud máte asi 15 minut času a internet nablízku, doporučujeme vám **ponořit se do příjemného vánočního vyprávění PhDr. prof. Jaroslava Šturmy z DC Paprsk o tom, že není důležité, aby o vánocích všechno „klaplo“, že není důležité mít uklizeno a pod stromečkem hromadu dárků pro naše nejbližší a děti, ale že nejdůležitější je si Vánoce společně v klidu užít, vychutnat, na chvíli se zastavit a věnovat se hlavně našim dětem. Neboli zkráceně o tom, co je o Vánocích pro naše děti nejdůležitější....**
<http://www.metropol.cz/porady/supermama/1543/>

● **Další odkaz na vysílání o osudu Jiřiny Prekopové:** <http://www.ceskateliveze.cz/ivysilani/1186000189-13-komnata/>

Třetí úroveň vzdělávání - Erdkinder plán ve městě a na vesnici

14. – 16.10.2011 jsme se zúčastnili XII. Evropské konference v Bratislavě. Než jsme odjeli, zaměřily jsme se na výběr témat dílen, která jsme si nechtěly nechat ujít. Protože je u nás na Kladně aktuální téma 2. stupeň základní školy Montessori, navštívily jsme workshop Montessori's Erdkinder: Urban and Rural Concepts (Erdkinder plán ve městě a na vesnici). Lektorka Stephanie Gambrell z Austrálie nám předala své zkušenosti ze základních škol v Americe, kde tento přístup studovala.

Hlavním úkolem při vedení dospívajících dětí je pokračovat ve smysluplném předávání informací, které vedou k upevnění jednotlivých důležitých kompetencí pro život. V tomto období mají dospívající potřebu celkové nezávislosti. Když mluvila paní Montessori o práci na venkově, vycházela z prostředí, které sama důvěrně znala, a z toho, jak vypadala města v té době (průmyslová revoluce). Dnešní prostředí ve městě skýtá mnoho příznivých možností a není zdaleka tak znečištěné a nezdravé jako tehdy. Když teoretické znalosti uvedeme do praxe, není tak podstatné, v jakém to je prostředí. Dobrý pedagog umí využít možnosti toho kterého místa a přizpůsobí se ve výběru možností.

Od útlého věku se dítě učí přizpůsobivosti a nezávislosti. Když Maria Montessori navrhovala odstěhování dítěte od rodiny, mělo to jistě ve své době velký význam. Dnes, kdy rodiny žijí ve volnějším a tolerantnějším svazcích, stačí, když se dítě vzdálí od rodiny na několik hodin denně. Je i důležité vycházet z možností místa, kde se nacházíme. Tím ukážeme dítěti i naši přizpůsobivost. Když totiž "nevíme, kde jsme, pak ani nevíme, kdo jsme". Naše místo je naše identita, tvoří nás, rezonujeme s námi. A když se na naše místo napojíme, můžeme v něm najít smysl života. Když správně využijeme místa, kde se nachází naše škola, můžeme se mnohé o tomto místě i sami naučit a tím se dozvědět mnohé i o sobě samých. Každé místo je zajímavé, smysluplný život můžeme žít v jakémkoli prostředí. Dítě si klade otázky, proč je místo takové, jaké je, proč vzniklo tak, jak vzniklo, proč tu vůbec je.

V období 12 – 18 let začínají dospívající vnímat opět více smyslově. Toto vnímání se neztrácí, jen je v dospělosti potlačováno. Přes tělo se dostáváme k mysli. V místě, kde máme svou školu, bychom měli aktivně objevovat hodně pracovních oborů, napojit se na ekologii a péči o přírodní prostředí. To pak vede k transformaci dospívajících. Učitel pomáhá dospívajícím tím, že spojuje své znalosti a zkušenosti s nápady a pomáhá vyhledávat vše, co toto místo poskytuje.

Na II. stupni tedy vycházíme z regionu, co nám poskytuje, zkoumáme jeho historii. Zaměříme se na současnou ekonomiku, hledáme, jak se můžeme zaměřit na politiku. Zkrátka využíváme vše, co nám toto místo umožňuje. Hledáme sociální a pracovní zkušenosti pro děti, možnost, jak hledat svoje místo ve společnosti. Tím, že rozvíjíme naši aktivitu, můžeme pomoci i danému místu, vesnici, městu, regionu. Někam patříme a staráme se o své město, tím si vytváříme vlastní identitu ve světě. Curriculum tvoříme společně s dětmi, což dospívajícím dává pro ně důležitou možnost sebeurčení.

K nezávislosti, kterou dospívající potřebují, patří i nezávislost finanční, kterou si během aktivit také budují. Důležité je začít s takovým programem hned po založení školy, později už je to do chodu školy těžké zavádět. Náměty na takovéto činnosti uváděli zástupci ze zaběhnutých Evropských škol. Dozvěděly jsme se spoustu nápadů a získaly kontakty na jednotlivá školní zařízení, kde nám rádi budou předávat své dlouhodobé zkušenosti. Nejčastějším námětem je prodej toho, co děti samy vyrobí nebo vypěstují. Někdy škole nabídnou blízcí zahrádkáři sklizeň ovoce, děti pak moštují jablka, tvoří meruňkové marmelády, lisují ovocné šťávy, džusy. Samy pak výrobky prodávají ve škole nebo na trhu. Pracují na marketingu, tvoří si etikety, přemýšlí nad designem. Vedou si účetnictví, znovu investují. V jedné škole dostaly děti k dispozici pozemek pro pěstování. Nejdříve zjišťovaly, o jaký druh půdy se jedná, co na ní lze pěstovat, odkud na plochu svítí slunce, které plodiny se na ní bude dařit. Jinde zase děti sbíraly po svém okolí stará kola a sestavovaly z nich kola funkční a ta prodávaly. Děti 7. ročníku si pak samy zajistily cyklistický výlet. Naučily se kola opravovat a seřizovat a dětem, které kola neměly, půjčily ta sestavená, aby i ony se výletu mohly zúčastnit.

Důležité pro nasycení a uspokojení dětí je vymyslet více typů práce, jen tak bude docházet k naplnění chuti dítěte a k posunutí vnitřní motivace – dítě potřebuje výběr a širší možnosti k rozvíjení a nasazení svých schopností. Práce na takovýchto projektech je podle situace různě dlouhá. Když děti pracují např. v kuchyni, jedná se o práci každodenní, pravidelnou a to vede k velké zodpovědnosti. Na pracovišti se střídají skupiny dětí a učí se předávat si jednotlivé úkoly.

Všechny tyto smysluplné aktivity vedou k získávání a upevňování pracovních, sociálních, komunikačních kompetencí. Děti se učí řešit vzniklé problémy, učí se žít ve společnosti. Tím jsou připraveny k dalšímu vzdělávání a svému uplatnění ve společnosti podle svých schopností. JSOU PŘIPRAVENY PRO ŽIVOT.

Připravili: Andrea Málková, Zdena Čížková, základní škola Montessori Kladno

Vzdělávací akce členů

Praha

Rodinné centrum Andílek a školka s prvky Montessori zve rodiče a pedagogické pracovníky mateřských a rodinných center na **KURZ ZÁKLADNÍ ZNALOSTI MONTESSORI** pedagogiky akreditovaný MŠMT pod č.j. 16404/2010-25--456. Kurz vám v průběhu 3 víkendů představí

základy Montessori pedagogiky, včetně oblasti praktického života a smyslové výchovy. Budete mít také možnost dozvědět se, jak využít Montessori pedagogiku v předmětech a kurzech s jiným než Montessori zaměřením a v domácím vzdělávání. Na závěrečném workshopu si účastníci vyrobí vlastní Montessori pomůcku.

Termín konání: od 11. 2. do 26. 2. 2012 o víkendech.

Více informací na <http://www.rcandilek.cz/akredit-kurz-montessori-ped-.html> či registrace@rcandilek.cz.

Pro mimopražské zájemce možnost ubytování za 100 Kč/noc ve spřáteleném RC Paleček na Praze 3.

Prachatice

Vzdělávací centrum Bezinka při DDM, Prachatice vás zve na dvoudenní kurz **ŠKOLA LÁSKY V RODINĚ ANEB JAK VYCHOVÁVAT DĚTI ABY NEPOTŘEBOVY TERAPII A JAK SE V RODINĚ USMIŘOVAT**. Rodiny se v současné době rozpadávají, vytrácí se láska, protože se lidé nenaučili zacházet s konflikty, které se běžně řeší nemluvením, výčitkami a tak vzájemně narůstá hromadící se hořkost. Roste rovněž počet neklidných dětí, dětí žárlivých na své sourozence a nevíme, zda vyhovět jejich rostoucím požadavkům a jak na ně. Ve dvou dnech kurzu účastníci rozpoznají komunikační brzdy, naučí se povzbuzovací věty, zrcadlení, jak rozvíjet empatii, emoční konfrontaci s dítětem v před řečovým stadiu, s předškolákem, školákem, pubertální mládeží, dospělým, starým rodičem a další potřebné dovednosti.

Kurz je zaměřen převážně na praktickou stránku s procvičováním, vychází ze zásad pevného objetí Dr. Jiřiny Prekopové. Předchází poruchám chování, rozvodovosti a obnovuje lásku v rodině. Byl patentován pod názvem „Škola lásky“.

Lektor: Jana Gregorová, sociální pedagog, terapeut pevným objetím.

Termín konání: 3. - 4. 2. 2012

Více informací na bezinka.vila@seznam.cz.

Doma je doma, v pokoji

Pěstování klidného domova

Jak často jsem si přála, aby se mi jako plně vytiženému rodiči dostala trocha ticha a klidu! Slyším maminky, které si pro trochu toho času sami pro sebe utíkají do koupelny, ale to jenom do té chvíle, než se ozve tukaní a volání dětí přes dveře. Jak můžeme zůstat vnitřně vyrovnaní a naučit své děti ohleduplnosti k ostatním a spokojenosti se sebou samými? Jinými slovy, **jak se dá budovat klid?**

Aristoteles vyzoroval, že „ctnosti získáváme tím, že je nejprve začneme praktikovat“. Nedávný výzkum potvrzuje, že změně v chování často předchází změna v postojích a přístupech. I Maria Montessori měla pravdu, když dětem názorně předváděla vnitřní klid a respektování jejich potřeb Tichou hrou (Silent Game), hodinami zdvořilosti, soucitu a samostatnosti, ale také vybavením třídy.

Jestliže jste se již účastnili nějaké Montessori výuky, viděli jste toto v praxi. Ve třídě je totiž slyšet pouze jakési poklidné hučení více než dvaceti malých dětí, které jsou zapojeny do práce, a to buď společně, nebo individuálně. Je snadné některé z Montessori principů používat i domácím prostředí.

Domácí rutiny a rituály

Vy nepochybně již nyní poskytujete Vašemu dítěti pocit bezpečí pravidelnými rutinami každodenního života. Povědomí o tom, co nás očekává, nám přináší klid myslí, neboť pak nemusíme mít obavy z toho, co se bude dít.

Tím, že se Vaše dítě učí pomáhat Vám s domácími pracemi a samostatně si hrát, učí se také pocitu, že má věci pod svou kontrolou. Následující nápady můžete využít k dalšímu budování vnitřního i vnějšího klidu tím, že je přidáte do vašeho existujícího repertoáru rituálů:

- **Přednášejte a opakujte si nějakou básničku či písničku a pomozte Vašemu dítěti se ji také naučit.** Znamé a opakující se zvuky a rytmy pomáhají mozku se zklidnit. Můžete začít něčím, co dobře znáte, třeba písničkou Kočka leze dírou nebo říkadlem Povídám povídám pohádku.
- **Zastavte se a chvíli pozorujte přírodu kolem sebe:** západ slunce, zvířátko nebo potůček. Nebo se prostě jen občas zastavte, zhluboka se nadechněte (nejlépe víckrát) a na chvíli se zaposlouchejte.
- **Praktikujte a ukazujte dítěti zásady zdvořilého chování u vás doma.** Říkejte pozdravy tónem, který napovídá, že je myslíte vážně, a nezapomínejte ani na Prosím a Děkuji.
- **Před spaním mějte nějaký rituál, který dítěti napomůže přejít z aktivní do klidné činnosti.** Před posledním přáním dobré noci si chvíli čtete, zazpíváte si písničku, nebo se společně pomodlete. Pokud Vaše dítě ještě nemá svoji hračku nebo rituál poskytující mu pocit bezpečí, pomozte mu /jí najít nějaké sebe uklidňující prvky (polohu polštáře, panenku, závěsy, světlo, atd.), které mu pomohou najít klid, i když zůstane sám.

Svátky doma

Bližící se období svátků nám dává **příležitost naučit naše děti něco o vděčnosti, soucitu, štedrosti a zdvořilosti.** Tím, že začleníte některé z následujících nápadů do Vašeho domova, posílíte mír ve světě.

- **Zařaďte před každé společné jídlo krátké poděkování.**
- **Hovořte s dětmi o kouzlech, které zima přináší:** ticho prvního sněhu, jasná a blikající světla, rodinné oslavy.
- **Naplánujte si akce, při kterých budete myslet na ostatní:** výroba přáníček a dárečků, pečení dobrůtek pro přátele, návštěva dlouhodobě nemocných, různá překvapení.
- **Vychutnejte si pocit radosti, jak ve Vašem srdci, tak i v klidu domova.** Šťastné svátky!

Autorka: Jane M. Jacobs, MA, výchovná poradkyně v Montessori Services.
(Článek dobrovolně přeložila paní LEONA MÁŠLOVÁ, které tímto velmi děkujeme.)

„Následuj dítě a ono ti ukáže svou cestu“

Martínka (tak ho pro tento příspěvek pojmenuji) neznám osobně, ale tuším, že začátek svého života neměl jednoduchý. Silné brýle, alergik, astmatik, často nemocný. Je ve svých šesti letech zdaleka nezralý do školy – o písničku, počítání nejvíce zájem. Navíc je velmi plachý, neustále přilepený na mamince. Naštěstí má maminku velmi chápající, která ví, že Martínek věci potřebuje jinak. Respektuje to a s velkou láskou a trpělivostí mu umožňuje takové aktivity jako je návštěva kroužku s Montessori pedagogikou.

Martínek je pro mě oříšek. Zaujmut ho nějakou aktivitou je těžké, najít něco, co mu sedne, občas nemožné a vydrží-li u něčeho, je to malý zázrak.

Když ke mně přišel potěšit a stále to nevypadalo, že by ho na kroužku něco zaujalo, našel moje klíče od učebny. Vůbec se nezeptal, zda si je může půjčit, jakoby hypnotizován si je půjčil a dvě hodiny s nimi zamykal a odemykal dveře. Byl v tu chvíli nesmírně šťastný. Byla jsem moc ráda, že ho něco zaujalo a hned jsem vymýšlela pomůcku, která by byla pro něj.

A vymyslela: na táčku tři různé visací zámky a tři klíče. Samozřejmě jsem se těšila, až mu to ukážu a předvedu. Když jsem mu ale tácek se zámky ukázala (s náležitou pýchou, že jsem na „to“ přišla), ještě jsem mu ani nestačila předvést, jak se s pomůckou pracuje, pronesl pro mě památnou větu: „**A co budou ty zámky zamykat?**“

Opravdu mi nebylo dobře. Podívala jsem se po třídě a uvědomila si, že na každém táčku mám vytrhnutý kousek světa, ale svět to není. Martínek si zase půjčil moje klíče (už si o ně dokáže říct) a zamykal a odemykal jimi dveře a skříňky ve třídě. Odemykal reálné dveře, které patří do světa, a se samozřejmě opovrhnul pomůckou, která ze světa vůbec nebyla.

Nepodařilo se mi s pocitem, že dětem zprostředkovávám pouze oddělené součásti světa, zatím vyrovnat. Ještě nevím jak, ale pátrám. A tak mě napadlo, jestli paní Montessori tu větu o následování dítěte nemyslela trochu jinak. Možná nemyslela, ale pro mě dávala v tu chvíli spíš v tomto znění: Následuj dítě a ono ti ukáže tvou cestu. Děkuju za to, že to tak je.

**Napsala: pravidelná přispěvatelka
Martina Zíková „Bezinka“**

Zahraniční Montessori

Montessori-Europe

V roce 2012 je konference Montessori Europe pro předávání informací a sdílení zkušeností z praxe plánována na termín 26.-28. 10. přímo v „kolébce“ Montessori pedagogiky – v Itálii v Římě.

Spo-Mo tentokrát plánuje pro zájemce o účast na konferenci nabídku společně organizované cesty, pobytu a účasti. Informace sdělíme opět cestou Zpravodaje a webovými stránkami.

Deklarace Montessori Europe 14. – 16.10. 2011 Bratislava**„Montessori dnes – vědecký přístup ke vzdělání“**

Dr. Maria Montessori byla vědecká pracovnice, vyškolená v lékařském výzkumu. Věřila a vědecky se snažila dokázat, že vnitřní, vrozené síly řídí vývoj dítěte při jeho fyzickém a duševním růstu až do dospělosti a že vývoj je úlohou vzájemného působení mezi vnitřním potenciálem uvnitř organismu a prostředím. Již v roce 1913 dokázala, že je odborníci na vědecký přístup.

Teorie Marie Montessori je založena na jejích vlastních zkušenostech. Montessori prohlašuje, že když je vědecké vzdělání založené na vědeckém základě, mění a přetváří dítě.

Její vědecký přístup se prolíná ve všech oblastech jejího vzdělávacího díla. Montessori děti se věnují svým vlastním projektům podobně, jako badatelé se věnují těm svým v laboratořích. Pokud škola nastoupí na cestu vědy – jak tvrdí Montessori - učitelé by si měli být vědomi svého vědeckého úkolu a tudíž se podílet na vědeckém přístupu.

Základní i vědeckými nástroji v předem připraveném prostředí jsou učební materiály Montessori. Vyčleněním materiálu ze zneklidňujících faktorů prostředí, stává se tento materiál těžištěm zájmu. Materiály Montessori pomáhají dítěti zaměřit se též na jediný aspekt obsahu, na jednu proměnnou. To dovoluje dítěti, aby si třídilo, seřazovalo a vytvářelo obraz o svých závěrech a studovalo je v širším kontextu. To je důležité pro celoživotní učení.

Více než století uskutečňují stoupenci M. Montessori její myšlenky. I když již pouhá existence tisíců škol Montessori by měla být důkazem její úspěšnosti, podrobná, na zkušenostech založená studie by mohla podpořit jejich přesvědčení a odstranit veškeré pochybnosti.

Mnoho empirických studií podporuje pedagogický a didaktický přístup Montessori. Studie prováděné na téma Montessori školy versus non-Montessori školy, srovnávací předměty jakými je matematika nebo jazyk či stupeň svobody a volné práce, má slabiny v tom, že je do nich zapojen malý počet studentů. Někdy je také možné zpochybňovat vyváženost používaného statistického materiálu. V některých studiích zase může být zpochybňována kvalita participujících Montessori škol.

K překonání těchto problémů chceme iniciovat realizaci empirického výzkumu v Evropě v širokém měřítku. Studenti z evropských univerzit by měli být vyzváni k účasti na tomto výzkumu. Naléháme na představitele univerzit, aby dali volnou ruku svým pedagogickým a psychologickým oddělením na Montessori výzkum a umožnili studentům se na těchto studiích podílet. Experti Montessori by mohli zformulovat „shluk“ (klastř) položek tohoto bádání vytvořit seznam témat pro toto bádání na základě teorie M.... vyplývajících z teorie Montessori. Školy Montessori by mohly být požádány, aby otevřely své dveře pro studenty, kteří by tak mohli pracovat na své vědecké práci. Výbor uznávaných Montessoriánů by měl kontrolovat standardy zainteresovaných Montessori škol. Studenti by potom byli schopni napsat svou vlastní magisterskou práci a tím celkově přispět do výzkumu.

Tento plán by měl být řešen jako evropský projekt. Evropská komise, zejména její oddělení Výzkumu a inovace, by mohla být požádána o grant.

Bratislava, říjen 2011 (překlad Petra Gamage)

Redakce

Zodpovědná osoba:

Hana Gabrielová,
email: hana.gabrielova@montessoricr.cz

Přispívají:

Kamila Randáková,
email: kami.montessori@centrum.cz

Miroslava Vlčková,
email: miroslava.v@montessoricr.cz

Společnost
Montessori o.s.

Společnost Montessori o.s.,
Meteorologická 181/2,
Praha 4, 142 00

www.montessoricr.cz
www.sance-montessori.cz